

**Uitspraak Geschillencommissie Financiële Dienstverlening nr. 2023-0432
(mr. dr. S.O.H. Bakkerus, voorzitter en mr. R.A.F. Coenraad, secretaris)**

Klacht ontvangen op : 26 augustus 2020
Ingediend door : De consument
Tegen : ASR Levensverzekering N.V., gevestigd te Utrecht, verder te noemen de
pensioenuitvoerder
Datum uitspraak : 5 juni 2023
Aard uitspraak : Niet-bindend advies
Uitkomst : Vordering afgewezen

Samenvatting

Pensioenverzekering. Bijzonder nabestaandenpensioen. De consument is van mening dat de pensioenuitvoerder niet gerechtigd is om een deel van het opgebouwde pensioenkapitaal af te splitsen ten behoeve van een bijzonder partnerpensioen voor zijn ex-echtgenote. De commissie is van oordeel dat de pensioenuitvoerder op correcte wijze is omgegaan met deze kwestie. Vordering is afgewezen.

I. De procedure

- I.1 De commissie beslist op basis van haar reglement en op basis van de door partijen aan Kifid ingestuurde documenten inclusief bijlagen. Het gaat om: 1) het klachtformulier van consument; 2) het verweerschrift van de pensioenuitvoerder; 3) de repliek van de consument; 4) de dupliek van de pensioenuitvoerder; 5) de aanvullende informatie van de pensioenuitvoerder na de hoorzitting en 6) het rapport van de actuaris van het Kifid.
- I.2 Partijen zijn opgeroepen voor een hoorzitting op 26 augustus 2021. Op deze hoorzitting was de consument aanwezig. Namens de pensioenuitvoerder waren de heer drs. [naam 1] en mevrouw mr. [naam 2], juriste, aanwezig.
- I.3 De consument heeft gekozen voor een niet-bindend advies. Dit betekent dat partijen elkaar niet aan de uitspraak kunnen houden.

2. Het geschil

Wat is er gebeurd?

- 2.1 Uit hoofde van zijn dienstverband bij [bedrijf] heeft de consument in 2003 een pensioenverzekering op beleggingsbasis afgesloten (een zogeheten C-polis) ten behoeve van de opbouw van een ouderdoms- en partnerpensioen. De regeling is in 2008 uitgebreid met een partnerpensioen op risicobasis.
- 2.2 Het huwelijk van de consument heeft geduurd van 22 augustus 2007 tot 12 september 2011. De consument heeft met zijn echtgenote afgesproken dat bij echtscheiding weliswaar geen pensioenverevening zal plaatsvinden, maar dat geen afstand wordt gedaan op de aanspraak op een eventueel bijzonder partnerpensioen. Een en ander is in de huwelijkse voorwaarden en het echtscheidingsconvenant vastgelegd.
- 2.3 De pensioenverzekering van de consument is op 1 januari 2015 premievrij gemaakt.
- 2.4 Naar aanleiding van de echtscheiding heeft de pensioenuitvoerder in 2019 een deel van het pensioenkapitaal afgesplitst ten behoeve van de ex-echtgenote. De consument is het hier niet mee eens omdat hij zich op het standpunt stelt dat er voor haar alleen een partnerpensioen op risicobasis zou zijn verzekerd.
- 2.5 Naar aanleiding hiervan heeft de consument een aantal vragen aan de pensioenuitvoerder gesteld. Ondanks diverse gesprekken en e-mailwisselingen zijn partijen niet tot een oplossing gekomen, waarna de consument zich tot Kifid heeft gewend.
- 2.6 Na het indienen van de klacht bij Kifid heeft de pensioenuitvoerder diverse pogingen gewaagd om in contact te treden met de ex-echtgenote om na te gaan of zij alsnog afstand van haar aanspraak op een bijzonder partnerpensioen zou willen doen. Uiteindelijk is niet gebleken dat zij hiertoe bereid was.

De klacht en vordering

- 2.7 De consument is van mening dat de pensioenuitvoerder niet gerechtigd is om een deel van het opgebouwde pensioenkapitaal af te splitsen ten behoeve van het verzekeren van een bijzonder partnerpensioen voor zijn ex-echtgenote. Het pensioenkapitaal is namelijk alleen bestemd voor de opbouw van het voor hem bestemde ouderdomspensioen.

Het partnerpensioen, dat alleen op risicobasis is verzekerd, komt bij echtscheiding zonder waarde te vervallen. De consument becijfert zijn schade op een bedrag van ruim € 106.000,-.

Het verweer

2.8 De pensioenuitvoerder heeft verweer gevoerd tegen de stellingen van de consument.

- Aan de pensioenregeling van de consument ligt een fiscale staffel 3 ten grondslag, waarbij een toezegging hoort van zowel een ouderdompensioen als een op te bouwen partnerpensioen. De werkgever van de consument heeft hiertoe in juni 2007 verzocht. Het kapitaal dat is opgebouwd is daarmee mede bestemd voor het partnerpensioen bij overlijden na de pensioendatum. De regeling is in 2008 uitgebreid met een partnerpensioen bij overlijden vóór de pensioendatum op risicobasis.
- Zowel in de huwelijksvoorwaarden als in het echtscheidingsconvenant is de passage opgenomen dat er geen pensioenverevening zal plaatsvinden, maar dat de ex-partner geen afstand doet van een eventuele aanspraak op bijzonder partnerpensioen. Op het moment van echtscheiding dient de pensioenuitvoerder hier dan ook uitvoering aan te geven.
- In 2019 heeft de pensioenuitvoerder de portefeuille van een rechtsvoorganger overgenomen. Deze rechtsvoorganger heeft indertijd de keuze gemaakt om niet direct op het moment van echtscheiding een deel van het pensioenkapitaal af te splitsen, omdat dat deel alleen aan de ex-echtgenote toekomt als zij op de pensioendatum van de consument ook in leven is. De pensioenuitvoerder doet dat echter wel en stelt beiden in kennis van het op voorhand afsplitsen van het kapitaal ten behoeve van het bijzonder partnerpensioen.
- De pensioenuitvoerder erkent dat de consument erg laat is geïnformeerd over de hoogte van het aan zijn ex-partner toekomende kapitaal. Dit had eerder gekund, maar de situatie zou dan niet anders zijn geweest. De afsplitsing van het kapitaal is terecht en noodzakelijk geweest. De gehanteerde premiestaffel is namelijk gebaseerd op zowel de opbouw van een ouderdompensioen als de opbouw van een partnerpensioen dat ingaat bij het overlijden van de consument na zijn pensioendatum. Een combinatie van deze staffel met alleen een op te bouwen ouderdompensioen zou betekenen dat de pensioenregeling fiscaal onzuiver is geweest.

3. De beoordeling

Wat is de hoofdvraag?

- 3.1 De commissie moet de vraag beantwoorden of de pensioenuitvoerder de op hem rustende zorgplicht heeft geschonden door een deel van het opgebouwde pensioenkapitaal af te splitsen voor een bijzonder partnerpensioen van de ex-echtgenote van de consument.
- 3.2 Allereerst wenst de commissie op te merken dat zij begrip heeft voor de teleurstelling van de consument omdat de pensioenuitvoerder de consument (erg) laat heeft geïnformeerd over de hoogte van de aanspraak op een bijzonder partnerpensioen en het feit dat het voor hem ingewikkelde materie betreft. Maar dit laat onverlet dat de afspraken die de consument met zijn (ex-)echtgenote heeft gemaakt in de huwelijkse voorwaarden en in het kader van de echtscheiding gelden. Bij het administreren van de pensioenverzekering van de consument moet de pensioenuitvoerder rekening houden met de afspraken tussen de consument en zijn (ex-)echtgenote over de verdeling van de pensioenaanspraken.
- 3.3 Tijdens de hoorzitting heeft de commissie, die werd bijgestaan door haar actuaire, uitvoerig met partijen gesproken over deze kwestie. Na afloop van de zitting heeft de actuaire aan de pensioenuitvoerder een aantal vragen gesteld om de berekening van de pensioenuitvoerder van het bijzonder partnerpensioen te kunnen toetsen. Deze vragen heeft de pensioenuitvoerder beantwoord. De actuaire heeft vervolgens een rapport opgesteld waarin beide partijen inzage in hebben gekregen.
- 3.4 In artikel 57 van de Pensioenwet staat dat indien de partnerrelatie van een deelnemer eindigt door scheiding, de gewezen partner van de deelnemer een aanspraak op partnerpensioen verkrijgt als de deelnemer ten behoeve van die gewezen partner zou hebben behouden indien op het tijdstip van scheiding zijn deelneming zou zijn geëindigd. Dit betekent dat de pensioenuitvoerder moet vaststellen wat het tot de echtscheidingsdatum aan kapitaal is opgebouwd en welk deel hiervan is bestemd voor de aankoop van het bijzonder nabestaandenpensioen.
- 3.5 De actuaire heeft vastgesteld dat het premievrije kapitaal dat is opgebouwd tot het moment van echtscheiding € 382.657,- bedraagt. Hiervan is 72% beschikbaar voor het ouderdompensioen van de consument en 28% voor het bijzonder partnerpensioen.

Het grote leeftijdsverschil tussen de consument en de ex-echtgenote (11 jaar) brengt mee dat de pensioenuitvoerder statistisch gezien het partnerpensioen relatief lang uit zal moeten keren, waardoor een groter deel van het premievrije kapitaal nodig is om deze aanspraak in te kopen dan bij een kleiner leeftijdsverschil. De berekening van het af te splitsen kapitaal van € 106.954,- heeft de actuaaris gecontroleerd en aanvaardbaar bevonden.

- 3.6 Verder is het naar het oordeel van de commissie van belang om op te merken dat de consument de pensioenverzekering (C-polis) weliswaar heeft gesloten, maar dat de inhoud ervan wordt beheerst door de toezegging van zijn (voormalig) werkgever en de fiscale wetgeving die op deze regeling van toepassing is.
- 3.7 De commissie stelt vast dat de pensioenregeling in 2007 is gewijzigd, waarbij door de werkgever gekozen is voor een zogeheten fiscale staffel 3 en het meeverzekeren van een partnerpensioen op risicobasis bij overlijden van de consument vóór zijn pensioendatum. Voor deze staffel kan op grond van de fiscale wetgeving alleen worden gekozen als de ingelegde bedragen worden aangewend voor de opbouw van zowel een ouderdoms- als een nabestaandenpensioen.
- 3.8 Het standpunt van de consument dat voor zijn echtgenote enkel en alleen een nabestaandenpensioen op risicobasis was verzekerd – een pensioenvorm die geen premievrije aanspraak kent – en het opgebouwde pensioenkapitaal daarom volledig is bestemd voor de opbouw van zijn ouderdomspensioen vindt naar het oordeel van de commissie geen steun in het dossier. Bovendien zou een dergelijke aanname betekenen dat de pensioenregeling, zoals toegezegd door zijn voormalig werkgever, fiscaal onzuiver zou zijn.
- 3.9 De conclusie is dat de consument er niet in is geslaagd om aan te tonen dat de verzekeraar onjuist heeft gehandeld. De klacht van de consument is ongegrond en zijn vordering zal worden afgewezen.

4. De beslissing

De commissie wijst de vordering af.

Deze uitspraak is een niet-bindend advies. Tegen deze uitspraak staat geen beroep open bij de Commissie van Beroep Kifid. U kunt de zaak nog wel aan de rechter voorleggen.

Binnen 2 weken na de verzenddatum van deze uitspraak kunt u een schriftelijk verzoek indienen tot herstel van een overduidelijke vergissing in de uitspraak zoals een schrijffout, een verkeerde naam/datum of een rekenfout. De beslissing van de geschillencommissie in de uitspraak kan hiermee niet ter discussie worden gesteld. Ook kunt u binnen 1 maand na de verzenddatum van de uitspraak een schriftelijk verzoek indienen om de uitspraak aan te vullen als u vindt dat de geschillencommissie niet heeft beslist over alle onderdelen van uw vordering. Dit ziet niet op de situatie waarin u meent dat de geschillencommissie in haar uitspraak niet uitdrukkelijk al uw argumenten, ter onderbouwing van uw vordering, heeft behandeld. Meer informatie hierover staat in artikel 40 van het reglement van de geschillencommissie vanaf 1 april 2017, te vinden op de website www.kifid.nl/reglementen-en-statuten.